
Kaivalya Upanishad

कैवल्योपनिषत्

Document Information

Text title : Kaivalya Upanishad

File name : kaivalya.itx

Category : upanishhat, shiva

Location : doc_upanishhat

Author : traditional

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Translated by : -

Description-comments : Krishna-Yajur-veda - Shaiva upanishad - 12

Latest update : May 3, 2003, July 25, 2023

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

July 25, 2023

sanskritdocuments.org

Kaivalya Upanishad

कैवल्योपनिषत्

कैवल्योपनिषद्देधं कैवल्यानन्दतुन्दिलम् ।

कैवल्यगिरिजाराभं स्वमात्रं कलयेऽन्वडम् ॥

ॐ सडनाववतु । सड नौ भुनक्तु । सड वीर्यं करवावडै ।

तेजस्विनावधीतमस्तु । मा विद्विषावडै ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ अथाश्रलायनो भगवन्तं परमेष्ठिनमुपसमेत्योवाच ।

अधीडि भगवन्ब्रह्मविधां वरिष्ठां सदा सद्भिः सेव्यमानां निगूढाम् ।

यथाऽशिरात्सर्वपापं व्यपोष्य परात्परं पुरुषं याति विद्वान् ॥ १ ॥ (यथाऽशिरात्)

तस्मै स डोवाच पितामडश्च श्रद्धाभक्तिध्यानयोगादवैडि ॥ २ ॥

न डर्माणा न प्रजया धनेन त्यागेनैके अमृतत्वमानशुः ।

परेण नाकं निडितं गुडायां विभ्राजते यधतयो विशन्ति ॥ ३ ॥

वेदान्तविज्ञानसुनिश्चितार्थाः संन्यासयोगाधतयः शुद्धसत्त्वाः ।

ते ब्रह्मलोडेषु परान्तकाले परामृताः परिमुच्यन्ति सर्वे ॥ ४ ॥

विविक्तदेशे य सुभासनस्थः शुचिः समग्रीवशिरःशरीरः ।

अत्याश्रमस्थः सकलेन्द्रियाणि निरुध्य भक्त्या स्वगुरुं प्राण्य ॥ ५ ॥ (अन्त्याश्रमस्थः)

दृत्पुण्डरीकं विरजं विशुद्धं विचिन्त्य मध्ये विशदं विशोकम् ।

अचिन्त्यमव्यक्तमनन्तडुपं शिवं प्रशान्तममृतं ब्रह्मयोनिम् ॥ ६ ॥

तमादिमध्यान्तविडीनमेकं विभुं चिदानन्दमडुपमदभुतम् । var तथादि

डमासडायं परमेश्वरं प्रभुं त्रिलोचनं नीलकण्ठं प्रशान्तम् ।

ध्यात्वा मुनिर्गच्छति भूतयोनिं समस्तसाक्षिं तमसः परस्तात् ॥ ७ ॥

स ब्रह्मा स शिवः सेन्द्रः सोऽक्षरः परमः स्वराट् ।

स अेव विष्णुः स प्राणः स कालोऽग्निः स चन्द्रमाः ॥ ८ ॥

स अवे सर्वं यद्भूतं यच्च भव्यं सनातनम् ।
ज्ञात्वा तं मृत्युमत्येति नान्यः पन्था विमुक्तये ॥ ९ ॥

सर्वभूतस्थमात्मानं सर्वभूतानि यात्मनि ।
सम्पश्यन्ब्रह्म परमं याति नान्येन डेतुना ॥ १० ॥

आत्मानमरणिं कृत्वा प्राणं चोत्तरारणिम् ।
ज्ञाननिर्भयनाभ्यासात्पापं दडति पण्डितः ॥ ११ ॥ var पाशं
स अवे मायापरिमोडितात्मा शरीरमास्थाय करोति सर्वम् ।
स्वप्नपानादिविचित्रभोगैः स अवे जाग्रत्परितृप्तिमेति ॥ १२ ॥

स्वप्ने स ञुवः सुषुप्तुःप्रभोक्ता स्वमायया कल्पितञुवलोके ।
सुषुप्तिकाले सकले विलीने तमोऽभिभूतः सुषुप्तमेति ॥ १३ ॥

पुनश्च जन्मान्तरकर्मयोगात्स अवे ञुवः स्वपिति प्रबुद्धः ।
पुरत्रये डीडति यश्च ञुवस्ततस्तु जातं सकलं विचित्रम् ।
आधारमानन्दमण्डडभोधं यस्मिल्लयं याति पुरत्रयं च ॥ १४ ॥

अेतस्माज्जायते प्राणो मनः सर्वेन्द्रियाणि च ।
भं वायुर्ज्योतिरापश्च पृथ्वी विश्वस्य धारिणी ॥ १५ ॥

यत्परं ब्रह्म सर्वात्मा विश्वस्थायतनं मडत् ।
सूक्ष्मात्सूक्ष्मतरं नित्यं तत्त्वमेव त्वमेव तत् ॥ १६ ॥

जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्याद्विप्रपञ्चं यत्प्रकाशते ।
तद्ब्रह्ममाडमिति ज्ञात्वा सर्वबन्धैः प्रमुच्यते ॥ १७ ॥

त्रिषु धामसु यद्भोग्यं भोक्ता भोगश्च यद्भवेत् ।
तेभ्यो विलक्षणः साक्षी चिन्मात्रोऽलं सदाशिवः ॥ १८ ॥

मय्येव सकलं जातं मयि सर्वं प्रतिष्ठितम् ।
मयि सर्वं लयं याति तद्ब्रह्माड्यमस्म्यडम् ॥ १९ ॥

॥ प्रथमः ढण्डः ॥ १ ॥

अणोरणीयानडमेव तद्ब्रह्मडानलं विश्वमलं विचित्रम् ।
पुरातनोऽलं पुरुषोऽलमीशो डिरण्मयोऽलं शिवरुपमस्मि ॥ २० ॥

अपाणिपाडोऽलमचित्यशक्तिः पश्याम्ययक्षुः स शृणोम्यकर्णः ।
अलं विजनामि विविक्तरुपो न यास्ति वेत्ता मम चित्सदाऽलम् ॥ २१ ॥

વેદૈરનેકૈરહમેવ વેદો વેદાન્તકૃદ્વેદવિદેવ ચાહમ્ ।

ન પુણ્યપાપે મમ નાસ્તિ નાશો ન જન્મ દેહેન્દ્રિયબુદ્ધિરસ્તિ ॥ ૨૨ ॥

ન ભૂમિરાપો ન ચ વહ્નિરસ્તિ ન ચાનિલો મેઠસ્તિ ન ચામ્બરં ચ ।

એવં વિદિત્વા પરમાત્મરૂપં ગુહાશયં નિષ્કલમદ્વિતીયમ્ ॥ ૨૩

સમસ્તસાક્ષિં સદસદ્વિહીનં પ્રયાતિ શુદ્ધં પરમાત્મરૂપમ્ ॥

યઃ શતરુદ્રિયમધીતે સોઽગ્નિપૂતો ભવતિ સુરાપાનાત્પૂતો ભવતિ

સ બ્રહ્મહત્યાયાઃ પૂતો ભવતિ સ સુવર્ણસ્તેયાત્પૂતો ભવતિ

સ કૃત્યાકૃત્યાત્પૂતો ભવતિ તસ્માદવિમુક્તમાશ્રિતો

ભવત્યત્યાશ્રમી સર્વદા સકૃદ્વા જપેત્ ॥

અનેન જ્ઞાનમાપ્નોતિ સંસારાર્ણવનાશનમ્ । તસ્માદેવં

વિદિત્વૈનં કૈવલ્યં પદમશ્રુતે કૈવલ્યં પદમશ્રુત ઇતિ ॥ ૨૪ ॥

દ્વિતીયઃ ખણ્ડઃ ॥ ૨ ॥

ૐ સહનાવવતુ । સહ નૌ ભુનક્તુ । સહ વીર્યં કરવાવહૈ ।

તેજસ્વિનાવધીતમસ્તુ । મા વિદ્વિષાવહૈ ॥

ૐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ ॥

ઇત્યથર્વવેદીયા કૈવલ્યોપનિષત્સમાપ્તા ॥

Encoded and proofread by Sunder Hattangadi

——
Kaivalya Upanishad

pdf was typeset on July 25, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

